

ГОДИШЕН ПРЕГЛЕД НА ПРЕВОДНАТА ПРОДУКЦИЯ — 1983 г.

От 12 до 16 март 1984 г. в парк-хотел „Москва“ се проведе традиционният преглед на преводната продукция, който премина под знака на Националната партийна конференция. Годишните прегледи се утвърдиха като основна творческа проява на Съюза на преводачите в България, към тях закономерно се проявява все по-голям интерес. В словото си при откриването председателят на СПБ Леда Милева каза:

„В трудния свят, в който живеем, в изключително напрегнатата обстановка на политическа и идеологическа конфронтация, многократно порасна и отговорността на онези, които служат по професия, по дълг или призвание на взаимното опознаване и разбирателство между народите, на културното сътрудничество в името на живота и на утрешния ден.

Няма съмнение, че между тези дейци на международното разбирателство, незаменими посредници в обмена на духовни ценности, създадени в различни епохи и по различни меридиани на глобуса, са и майсторите на превода.“

По-нататък в своето слово др. Милева подчерта: „Две са основните насоки, в които Съюзът на преводачите в България е призван да дава своя принос, за да издигне превода до нивото на съвременните изисквания: съдействие за по-взискателен подбор на произведенията за превод и повишаване качеството на самия превод. Ние създаваме, че преводната книга ще играе толкова по-положителна роля и ще изпълнява толкова по-резултатно социалната си функция, колкото по-грижливо, от ясни класово-партийни позиции се извършва подборът на преводните заглавия. Няма съмнение, от друга страна, че за да бъдат фактор за обогатяването на нашата духовна култура, добре подбраните чуждестранни книги трябва да бъдат поднесени във висококачествен, високопрофесионален превод.“

В заключение др. Милева каза: „В началото на месец юни се навършват 10 години от създаването на СПБ, който ще проведе тогава и своя Трети конгрес. В тези 10 години, изминати в благодатния априлски климат, в който се развива нашата съвременна култура, съюзът извървя дълъг път, завоюва немалко успехи, спечели си значителен авторитет в чужбина и в Международната федерация на преводачите. Този наш юбилей, който съвпада и с 40-годишния юбилей на свободата, е още едно основание да очакваме сериозен, откровен и принципен разговор в следващите пет дни, както и да се надяваме, че прегледът ще бъде свидетелство за порасналите възможности на най-младия творчески съюз и за високото чувство за отговорност на българския преводач.“

Очакванията за творчески разговор се сбъднаха и основа за оживени разисквания бяха изнесените на прегледа доклади. В сп. „Литературна мисъл“ поместваме три от тях. Интересни мисли имаше и в доклада на Димитър Стефанов за преводната поезия, озаглавен „За по-добри качества — професионални и идейно-художествени“. Докладчикът подчерта: „Общият поглед върху продукцията на преводната поезия за миналата година оставя впечатлението за използване на голям кръг съставители и преводачи — от видния български поет, познавач на руската поезия и неин преводач Христо Радевски до младите поети, които след първите си стихосбирки правят и успешни стъпки в трудното преводаческо поприще. Наши поети, преводачи, познавачи на съвременните поезии с умело перо са написали предговори или послеслови към издадените книги, където са споделили с читателите своите познания, преклонение и тълкувание. Бихме искали тях

да посочим участието на Валери Петров и Божидар Божилов, Иван Давидков и Банчо Банов, Вълчо Раковски и Никола Инджов, Йордан Милев и др.“

Синтерес беше изслушан и докладът на Бернард Мунтян, посветен на най-крупното преводаческо дело у нас през изминалата година — пълното издание на съчиненията на В. И. Ленин в 55 тома. Интерес представляваха и докладите „Проблеми на филмовия превод“ от Иванка Васева, „Постижения и проблеми на устния превод“ от Никола Найденов, „Преводи на актуална обществено-политическа литература“ от Иван Недев и др.

Заклучително слово при закриването на годишния преглед за преводна продукция през 1983 г. произнесе председателят на СПБ Леда Милева. Тя даде израз на общото задоволство от задълбочения анализ, от творческото неспокойствие на майсторите на българския превод.

Литературна мисъл

РУСКА И СЪВЕТСКА ПРЕВОДНА ПРОЗА — 1983 г.

СТЕФАН КОЛАРОВ

1.

За нашата национална култура вековната и нерушима дружба между България и Съветския съюз има дълбок, основополагащ смисъл, тя е високо, трайно измерение на съвременното ни развитие. И в многолетната борба за освобождение, и в грандиозния революционен двубой на епохата тази братска дружба е имала винаги ръководно значение. Тя е израз на огромната любов на българина към Русия, която още Петко Р. Славейков и Иван Вазов възпяха със съкровена сила. Какъв чист и светъл възторг изпълва поетовите думи:

Русия! Колко ни плени
туй име свято, родно, мило!

Както в народното поверие за вграждането на най-милото в основите на бъдещия строеж творците ни влагаха в темелите на литературата и изкуството обичта и признателността към дядо Иван. И нашата ненаписана история на българската преводаческа култура несъмнено тръгва от дълбоката връзка между двата славянски народа, от онзи възрожденски пистет на неуморните ни духовни дейци, които приготвяха или превеждаха книги и други произведения от руски език. Отношението към Русия, а след това и към Съветския съюз с годините се превърна във висока изпитана мярка и за духовния ръст, и за общественото призвание на всеки творец.

Великото слово на Пушкин и Лермонтов, на Толстой и Достоевски, на Маяковски и Шолохов прониква силно и властно у нас с прогресивните идеи, с могъщата вълна на революцията, с безсмъртните образи и оплодява художествените търсения, дава мощен тласък на идейно-естетическото ни развитие, на всички обновителни процеси, съпътствували мащабните исторически промени. Именно в Одеса, макар и изгнаник, Вазов започва да пише книгата на своя живот — „Под игото“, след като е пребивавал в Москва и Петербург и е почувствувал закрилата на братската десница. Големите ни поети и писатели не само са следили руския културен живот, водещите литературни явления, но и са проявявали ярък преводачески усет, сами често са превеждали значими творби, които са ставали трайно достойние, оплодявали са умовете, вдъхновявали са бъдещи търсения.

През 20-те години, веднага след победата на Великия октомври, новата съветска поезия намира своите възторжени почитатели у нас чрез преводите на неспокойния и пламенен Гео Милев, който превежда творби от Блок и Маяковски, рецензира статията на Брюсов „Руската поезия —